

olyan nehéz sorsú ember, aki valamiben ne tudna hasznos lenni, valamire ne lenne képes. E képességek között a legtöbb fogyatékosnál az olvasási készség megvan, csak fel kell fedezni és kibontakoztatni ezt a képességet.

(Futala Tibor)

TÁJÉKOZTATÁSI RENDSZEREK

Általános kérdések

93/068

HERGET, Josef – HENSLER, Siegfried: Informationsvermittlung zu Beginn der 90er Jahre. Teil 1: Strukturdaten von Informationsvermittlungsstellen = Nachr.Dok. 43.Jg. 1992. 3.no. 143-158.p. Bibliogr.

Res. angol nyelven.

Információkeresés a 90-es évek elején. 1.rész: a tájékoztatási intézmények strukturális adatai

Felmérés; Szolgáltatások; Tájékoztatási intézmény; Vezetés

1200 könyvtár ill. tájékoztatási egység (KTE) vezetőinek részvételével végeztek felmérést az információátadásról és ennek jövőbeli irányzatairól. A cikk közli a németországi KTE-k szervezetét jellemző adatokat, amelyek többek között a szolgáltatások körére, a használók összetételére, a költségvetésre, az együttműködésre, a fejlődési ciklusokra és a vezetők szakmai képzettségére vonatkoznak.

(Autoref.)

Hálózatok, regionális rendszerek

93/069

LADNER, Sharyn J. – TILLMAN, Hope N.: How special librarians really use the Internet = Can.Lib.J. 49.vol. 1992. 3.no. 211-215.p. Bibliogr.

Hogyan használják a szakkönyvtárosok az Internet szolgáltatásait?

Felmérés; Szakkönyvtár; Számítógép-hálózat; Szolgáltatások használata

Jóllehet az elmúlt években számos cikk jelent meg a könyvtárak és az Internet kapcsolatáról, mindazonáltal kevés az Internet tényleges használatát vizsgáló kutatás. A jelen felméréshez 54, Internet hozzáférési ponttal rendelkező, a vállalati és a közszolgálati szektort egyaránt képviselő szakkönyvtárost választottak ki, arra kérve őket, hogy egy ötoldalas kérdőív kitöltésével válaszoljanak arra, hogy hogyan használják a rendszert, illetve milyen jellegű hasznuk van belőle. Az eredmények azt mutatják, hogy bár a résztvevők az Internet-et másutt nem elérhető információk megszerzésére és online katalógusokban való keresésre is használják, a használat elsőrendű célja mégis a kommunikáció (elektronikus posta).

(Autoref. alapján)

Lásd még 22, 29, 51

Vezetési tájékoztatás

93/070

CULLEN, Rowena: A bottom-up approach from down-under: Management information in your automated library system = J.Acad.Lib. 18.vol. 1992. 3.no. 152-157.p. Bibliogr.

Az integrált könyvtári rendszer statisztikai információi a könyvtárvezetés számára

Integrált gépi rendszer; Munkaszervezés; Statisztika; Vezetők tájékoztatása

Az egyetemi könyvtárak számítógépes könyvtári rendszereiben megvan a lehetőség arra, hogy egy vezetői tájékoztatási rendszer alapját képezzék. A cikk egy „alulról felfelé épülő” módszert mutat be, amely olyan statisztikai jelentésekre támaszkodik, amelyek a legtöbb automatizált rendszerrel elkészíthetők. Azt is elmagyarázza, hogy ezek az adatok hogyan fordíthatók le a döntéshozatalt elősegítő információkká. Az adatokat, a releváns teljesítménymutatókat és a döntéstípusokat a könyvtári munka öt területére vonatkoztatva tárgyalja (kölcsonzés, félretett (rezervált) gyűjtemény, állománygyarapítás, időszaki kiadványok, katalógizálás).

(Autoref. alapján)

Természettudományi és műszaki tájékoztatás

93/071

DESHMUKH, V.G.I. – NORTON, M.G.: Technology assessment in Parliament = Aslib Proc. 44.vol. 1992. 7/8.no. 267-270.p.

A brit parlament Műszaki Tájékoztatási Hivatala

Tájékoztatás -természettudományi és műszaki; Tájékoztatási intézmény -közigazgatási; Vezetők tájékoztatása

A Parliamentary Office of Science and Technology (POST) 1989-ben alakult, azzal a céllal, hogy a brit parlament mindkét házát objektív módon tájékoztassa tudományos és műszaki kérdésekben. A cikk elmagyarázza a „technology assessment” (technológiai helyzetfelmérés) fogalmát, és ismerteti a POST létrehozását és munkamódszereit. Végül a POST két új kiadványát tárgyalja röviden, a hadügyi és a civil tudomány és technika kapcsolatáról, valamint a nagyteljesítményű számítógépek alkalmazásáról.

(Autoref.)

93/072

LANKENAU, Irmgard: 15 Jahre Fachinformationsszentrum Karlsruhe = ABI-Tech. 12.Jg. 1992. 2.no. 93-102.p. Bibliogr.

Res. angol nyelven.

Tizenöt éves a karlsruhe-i Szakmai Tájékoztatási Központ (FIZ)

Fejlesztési terv; Szolgáltatások; Tájékoztatási intézmény -természettudományi és műszaki

A karlsruhe-i FIZ-t (Fachinformationszentrum) tizenöt évvel ezelőtt alapították. Az öt szervezet egyesülése nyomán létrejött intézmény hamarosan országos és nemzetközi jelentőségű adatbázis-szolgáltatóvá vált. Különösen az STN International létrehozása terjesztette ki nagymértékben a hazai és nemzetközi K+F tevékenység lehetőségeit. A cikk bemutatja a FIZ indulását és megszilárdulását, valamint a jövőbeli fejlesztés perspektíváit. Ennek lényege az egyéni, különálló bibliográfiai adatbázisok átfogó, tudományág-orientált információs rendszerekké való átalakítása.

(Autoref.)

Humán tudományi tájékoztatás

Lásd 89

Közigazgatási tájékoztatás

93/073

ČISTÁKOV, V.M. – GERASIMOV, B.M.: Problemy informacionnogo obespečenija municipal'nyh organov = Naučn.Teh.Inf. 1.ser. 1992. 3/4.no. 36-38.p.

Az önkormányzati szervek információellátásának problémái

Tájékoztatás -közigazgatási

Az önkormányzatok megnövekedett feladatköre, a mind több szociális és gazdasági problé-

mát kezelő sokrétű szerepe sürgetővé teszik a működésüket segítő hatékony információs rendszer létrehozását.

A szerző a Novoszibirszkben kidolgozott önkormányzati információs rendszer szerkezeti és tartalmi sajátosságaival ismerteti meg. A tervezés kiindulási alapjául szolgált az önkormányzati irányítási rendszer szerkezetének felvázolása, az el látandó funkciók, hatóságok és bizottságok egymáshoz rendelése. A konkrét adatgyűjtés jellegét az egyes képviselők információs igényei diktálták. Novoszibirszk önkormányzati szerveit funkcionális blokkokba csoportosították, területi és irányítási szintű bontásban. A városi irányítás funkcionális rendszerét hierarchikus ábrára, ún. „fára” vetítették ki.

Az egyes funkciókhoz, feladatokhoz kapcsolódó tematikai sokféleség, valamint az információgyűjtés alapjául szolgáló dokumentumtípusok változatossága egy problémakörön belül nem szolgálhattak rendező és rendszerképező elemként. Erre egyértelműen a területi felosztás tűnt megfelelőnek. Ezt igazolták az önkormányzati tulajdonnyilvántartás, a privatizálás és tulajdonkérdés, de a műszaki hálózat területi felosztású nyilvántartása is.

Természetesen az egyes adatok és információs anyagok beszerzéséhez, a különböző adatbázisok építéséhez szükség van speciális információs szolgálatok közreműködésére, melyek a város szervezeteinek, adminisztrációs egységeinek, vállalatainak részlegeiként működnek. Létrehozásuk költségeit racionális üzemeltetésük gazdaságossága téríti vissza.

Általában véve az önkormányzati szervek információellátási hatékonysága nagyban függ az egyes szolgáltatási szintek megszervezésétől. Az 1. szint az információs szolgáltatás technológiai szintje (hagyományos dokumentációt, személyi számítógépet igénylő továbbítás, vagy a kettő keveréke), a 2. szint az adatszolgáltatás integrált-sági foka (egy-egy szempont vagy területi egység szerinti csoportosítás, de lehet egy egész ágazatra kiterjedő is, pl. a közlekedés), a 3. szint az elemző adatfeldolgozás, ahol biztosítani kell a faktografikus adatok (többek közt pénzügyi nyilvántartások) rendszerét: hipertext rendszerrel a konkrét összetett igényeket elégítik ki, a modellorientált rendszerek főként a döntéshozók számára nyújtanak segítséget. A gyakorlat azt mutatja, hogy ez utóbbi modell típusok (információs, statisztikai elemző, dinamikus és imitáci-

ós) matematikailag leképezhető jellegük miatt is teljes bizalmat élveznek felhasználóik részéről.

(Bíró Júlia)

VEZETÉS, IRÁNYÍTÁS

Általános kérdések

93/074

VITIELLO, Giuseppe: Il processo decisionale in biblioteca = Boll.AIB. 32.vol. 1992. 2.no. 153-164.p. Bibliogr. 25 tétel.

Res. angol nyelven.

Döntési folyamatok a könyvtárban

Vezetés

Még a legegyszerűbb háromlépcsős döntési folyamatnak (a probléma strukturális definiálása; a bizonytalansági tényezők mennyiségi meghatározása; az információk értékelése) sincs nagy esélye, hogy szerepet kapjon az olasz könyvtárvezetési eszközök között. Az olasz szakirodalomban igen sok a projekt-ismeretetés és a könyvtári szabványokkal kapcsolatos technikai elemzés, de rendkívül kevés az időigényekről, a várható eredményekről és a költségekről, az alkalmazott/alkalmazandó technikai és emberi erőforrásokról való információ. Ha az olasz döntéshozó a szakirodalom alapján hozná döntését, ez kétségtelenül kockázatos és bizonytalan alapú lenne. Mindez az olasz könyvtári politikának abból a szemléletéből fakad, mely a könyvtárakat a kulturális javak egyikének, a könyvek őrzőhelyének tekinti, és kevésbé érzékeny a könyvtári munka szervezésének, irányításának szempontjaira. Feltétlen szüksége van olyan – elsősorban szemléleti – változásra, amely a könyvtári szervezetek racionalitásának keretében a könyvtárak és a pénz, a könyvtárak és a források, a könyvtárak és a használók szolgálata közötti viszonyokra (is) figyel.

(Mohor Jenő)